A füves puszta

dr. Rigó Mihály
aranydiplomás erdőmérnök és okl. építőmérnök
a Budapesti Műszaki Egyetem műszaki doktora
dr.rigo.mihaly@t-online.hu

„Ha küzdesz, veszíthetsz, ha nem küzdesz, már veszítettél."
dr. Regdon Ibolya, a szegedi Radnóti Gimnázium tanára

- - - - - - - - - - - - - - - -
Az eddig írt dolgozataim a szegedi Közéleti Kávéház honlapján olvashatók. Kattintson ide:
https://civilcafe.hu/RM.html
Erre kattintással előjön egy tartalomjegyzék, melyen kiválasztható az elolvasni kívánt dolgozatom.
- -

A dolgozatom elkészítése során a Google Gemini nevű mesterséges intelligenciáját használtam.
Az olvasás könnyítése céljából a következő jelöléseket használom:

- **kiemelés az idézett szövegből.**
- **kiemelés a saját szövegből,**
- idézet a Google Geminitől,
- **a saját javaslat.**

Tartalomjegyzék

1. Mi a célom?.....2. old.
2. Mi a füves táj=grossland?.....2.
3. Az eddigi javaslatok kezelése, a már elfogadott tények rögzítése.....2.
4. **Javaslat a névcserére.....2.**

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

5. Függelék a javaslat indoklására
   - 5.1 Minden osztályozás logikája.....3.
   - 5.2 Képek a sztyeppről.....3.
   - 5.3 Nem lehetne a sztyeppe helyett füves puszta?.....7.
   - 5.4 A „puszta" szó jelentése.....10.
   - 5.5 A csapadék mennyisége és a növényzet összefüggése.....11.
   - 5.6 A biomot alkotó 3 nagyon összetartozó dolog.....12.
   - 5.7 A szavanna egyes kategóriái a rajta lévő fák távolsága szerint...14.
   - 5.8 A mongol sztyepp, ahonnan jöttünk.....15.

1. Mi a célom?

   Az eddig sztyeppének nevezett fogalom letisztítása, rögzítése.

2. Mi a füves táj=grassland

   grassland=füves táj, füves terület
   grass=fű, gyep
   land=föld, vidék, terület, terület, táj,

3. Az eddigi javaslatok kezelése, a már elfogadott tények rögzítése

   A NAV által 2025. szeptemberben életre hívott Erdészeti Klímaadaptációs Fórum, az EKF, elkezdett egy nehéz folyamatot. Most pedig már 2026. márciusban járunk. Már eddig is sok megoldandó feladatot talált, és még újabbak jöhetnek elő.

   Szeretném látni dokumentáltan e folyamat előrehaladását! Azt, hogy a felvetett problémák előrehaladása hol tart, hová jutott.

   Jó lenne látni, hogy a felvetett problémák feldolgozása halad-e előre. Különben fennáll a veszélye a helyben toporgásnak, a gondok folyamatos ismételgetésének a megoldásuk helyett!

   Rossz példa a vadkár, mely 3 évtizede minden tanácskozáson évente többször is megjelenik. Mindig megállapítják, hogy tenni kell ellene valamit, de soha semmi sem történik, a vadász érdek legyőzi az erdész érdeket.

4. **A javaslatom a névcserére**

   Amit eddig az erdészek sztyeppének hívtak, az ezután legyen füves puszta. Emiatt az erdős-sztyepp nevet is meg kell változtatni. Az új neve legyen: fás, füves puszta.

   Így egyszerűen meg tudnánk felelni az ökológusok elvárásainak is, ami a sztyepp fogalmának itteni alkalmatlanságáról szól. A sztyeppének van egy 2. jelentése is, ez a lépés, melynek semmi köze a füves pusztához!

   A füves puszta ma is létező, elfogadott fogalom, mint gyűjtőnév.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

5. Függelék a javaslat indoklására, alátámasztására

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

a. Minden osztályozás logikája

Minden osztályozás lényegében csoportokba, osztályokba, kategóriákba, azaz részhalmazokba rendezés. Követelmény, hogy az egyes részhalmazok egyértelműek legyenek, továbbá egymástól különüljenek el, a besorolás kritériumai pedig legyenek érthetők, pontosak. Példaként ide hozom az élőlények csoportosítását.

Élőlények osztályozása és rendszerezése ✦ Frissítés a következ

Bár a genetika ma már bonyolultabb "birodalmakat" is megkülönböztet, az alapvető felosztás öt nagy csoportra (országra) tagolódik:

Ország	Jellemzők	Példa
Monerák (Prokarióták)	Sejtmag nélküli, egysejtű lények.	Baktériumok, kékmoszatok
Protisták	Valódi sejtmagvas, többnyire egysejtűek.	Papucsállatka, óriásmoszat
Gombák	Spórával szaporodnak, nem fotoszintetizálnak.	Élesztő, gyilkos galóca
Növények	Fotoszintetizáló, többsejtű élőlények.	Mohák, páfrányok, virágos növények
Állatok	Szerves anyaggal táplálkoznak, aktív mozgásra képesek.	Ízeltlábúak, madarak, emlősök

https://gemini.google.com/app/4ca52ff3fa8577ec?hl=hu

Mind a sárgarépa, mind az elefánt könnyen besorolható a helyére. Senki sem akarja ezeket pl. a gombák, vagy az egysejtűek közé sorolni.

A mai erdészeti klímaosztályok:

- bükkös,
- gyertyános-tölgyes,
- kocsánytalan tölgyes,
- erdős-sztyepp,
- sztyepp.

Az első 3 egyértelmű, de az utolsó kettőnél nagy bizonytalanságot érzek, látok!

Ahogy a bükkös nem tölgyes, úgy külön léteznie kell az erdős-sztyeppnek is és a sztyeppnek is.

Két lehetőségünk is van:

a) **megtartjuk az erdős-sztyepp és a sztyepp fogalmat is, de akkor ÉLES KÜLÖNBSÉGET kell tenni e kettő között! Javaslom erre a fa létét a területen, vagy nem létét!**
b) **Meg kell szüntetni az erdős-sztyepp kategóriát. Így minden sztyepp lesz, amely NEM erdő.**

Nekem jobban tetszik az első, de akkor
el kell fogadni, hogy a sztyepp FÁTLAN terület!

Ha nem így tesszük, akkor egy területet két helyre is be lehetne sorolni, de melyikbe a kettő közül? Mintha a sárgarépát be lehetne sorolni az egysejtűekhez is, meg a növényekhez is.

Ha sztyepp lehet fás, akkor mind az erdős-sztyepp, mind a sztyepp fás, azaz nincs a kettő között semmilyen különbség! Előállítjuk az azonos tartalmat két különböző névvel. Mi értelme lenne szinonimát gyártani?

Ha a sztyepp fás, akkor az már NEM sztyepp, hanem erdős-sztyepp. Ez két teljesen külön létező fogalom!

Ha a sztyepp és az erdős-sztyepp ugyanaz, akkor miért lenne szükség két kategóriára? Elemi osztályozási elvet rúgnánk fel!

Ezért ezt dolgozatomat majdnem teljesen a sztyepp fogalmának tisztázására szeretném fordítani.
Kérem elfogadni rögtön az elején, hogy: a sztyepp alapszabálya:

https://study.com/academy/lesson/temperate-grassland-biome-climate-plants-animals-locations.html

Különben csak az marad, hogy szüntessük meg az erdős-sztyepp fogalmát, mint önálló kategóriát, és a sztyepp legyen minden, ami nem erdő, teljesen függetlenül attól, hogy van-e rajta fa! Így minden sztyepp lenne.

Most nem beszélve Bidló professzor úr javaslatáról az újabb klímakategóriák szükségszerű bevezetéséről, mint a félsivatag, és a sivatag. Én még javasolnám ezek közé felvenni a cserjést, tehát a bozótost is.

5.2 Képek a sztyeppről

...

...

...

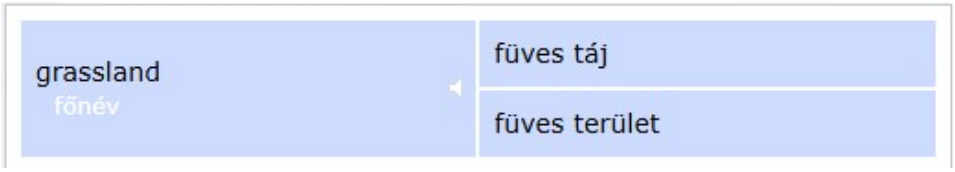

https://www.youtube.com/watch?v=WBxmWg1Wr_c

Mi ez, ha nem tájképek sorozata, melyeken a fű az úr, és fa egy szál sem? A domináns élőlény a FŰ!
Ha stílusos akarnék lenni, akkor a zárt erdő után a füves sztyeppről írnék. De mivel az erdő fogalma tartalmazza a zárt, záródott jelleget, értelmetlen a jelző használata. Ugyanez a helyzet a füves sztyeppnél, mert a sztyepp eleve füves, a definíciója szerint.

5.3 Nem lehetne a sztyeppe helyett füves puszta, füves róna?

Grassland-a fű uralta világ!

https://angol-magyar-szotar.hu/grassland.html

„A **füves területek** (angolul: *grasslands*) a Föld azon vidékeit jelentik, **ahol a csapadék mennyisége túl kevés ahhoz, hogy erdők alakuljanak ki, de elég ahhoz, hogy ne legyen sivatag.**
A füves biomokat két fő csoportra osztjuk az éghajlat alapján:
1. Trópusi füves puszták (Szavannák)
Ezek az egyenlítőhöz közel található, egész évben meleg területek. Két fő évszak jellemzi őket: egy nagyon nedves és egy nagyon száraz.

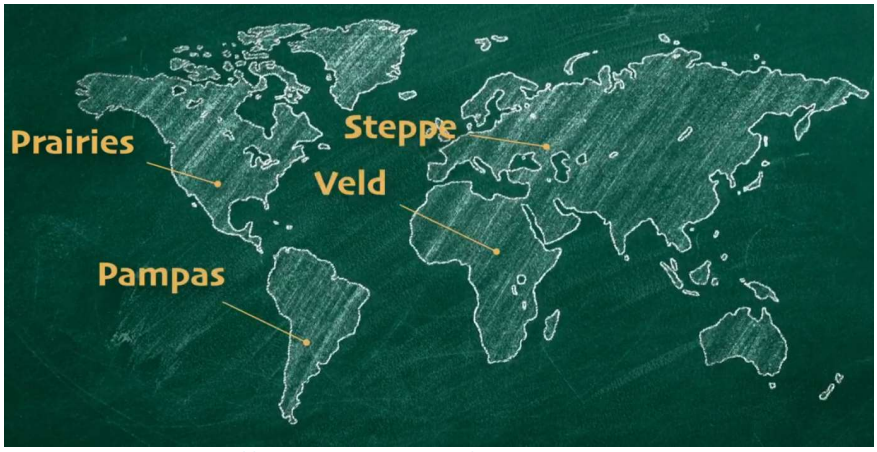
- **Növényzet:** magas füvek, elszórtan álló, tűrőképes fák (például akácia vagy majomkenyérfa).
- **Példa:** Az afrikai szavannák (Serengeti), ahol antilopok, zebrák és oroszlánok élnek.

2. Mérsékelt övi füves puszták
Itt a hőmérséklet évszakonként jelentősen változik: forró nyarak és fagyos telek váltják egymást. A csapadék kevesebb, mint a szavannákon, ezért a fák szinte teljesen hiányoznak (csak folyók mentén találhatók).
Típusai:

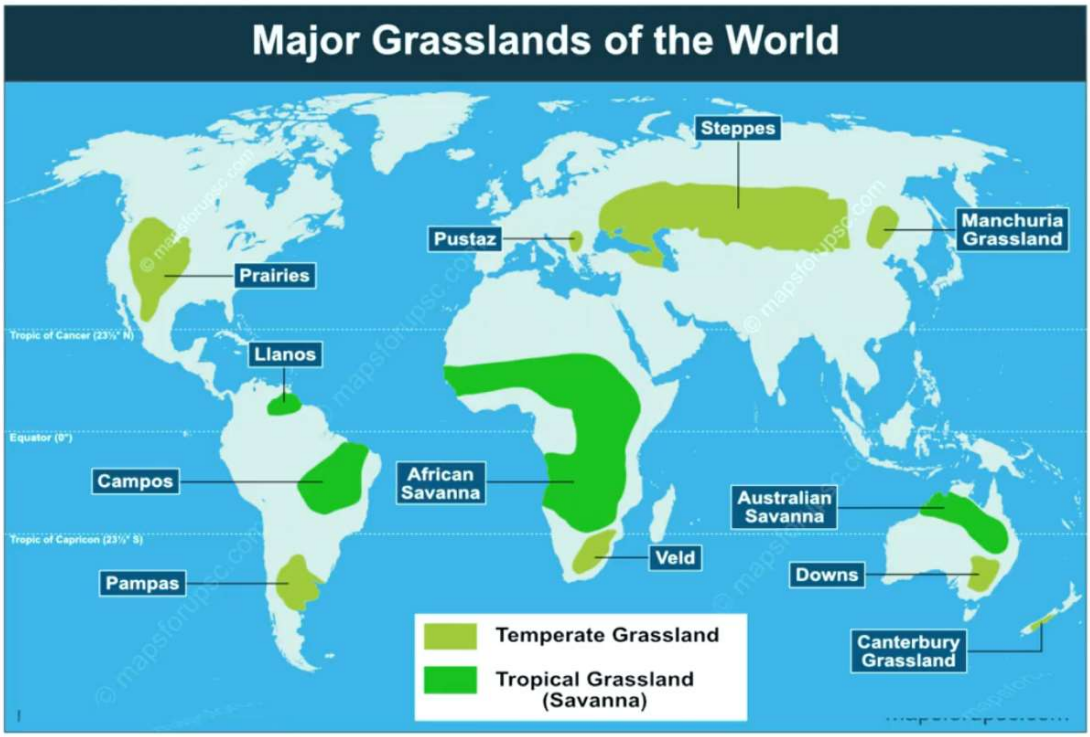
- **Préri:** Észak-Amerika (magas füvű területek).
- **Szteppe:** Eurázsia (Oroszországtól Ukrajnán át Magyarországig – a mi **Hortobágyunk** is ide tartozik).
- **Pampa:** Dél-Amerika (Argentína).
- **Veld:** Dél-Afrika."

https://gemini.google.com/app/b2f613d80b2ac130?hl=hu

A füves puszta a Föld több helyén is előfordul, a neve ennek függvénye. Itt tehát fordított az eset, mert a tartalom azonos, de nevek mások!

https://www.youtube.com/watch?v=llkPgycSkNg

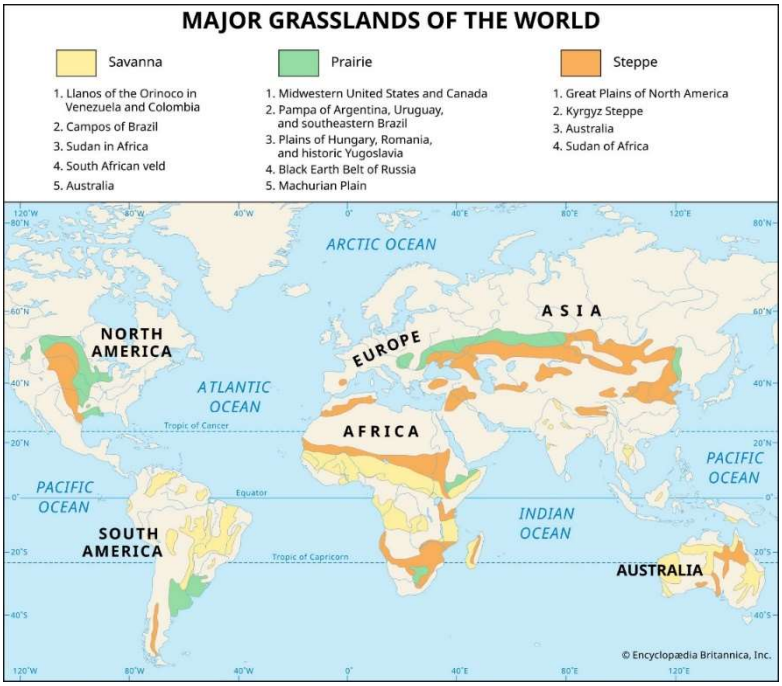
temperate=mérsékelt, tropikál=trópusi

1. North America	Prairies
2. Eurasia	Steppe
3. Hungary	Pustaz
4. Australia	Downs
5. South Africa	Veld
6. South America	Selvas
7. Europe	Taiga
8. Asia	Taiga
9. Africa.	Savanna
10. Argentina	Pampas

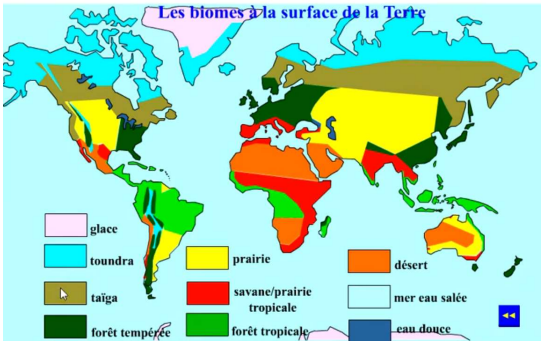
https://www.youtube.com/watch?v=sK15r6h7IE8

Érdekes, hogy a mi sztyeppénket a Kárpát-medencében pusztaként nevezi el, lásd a 3. nevet!

A következő térképen pedig már prérik vagyunk, tiszta Amerika! Lásd a préri oszlopában a 3. helyet! De ugyanitt használja a préri terület mellett a sztyeppét is.

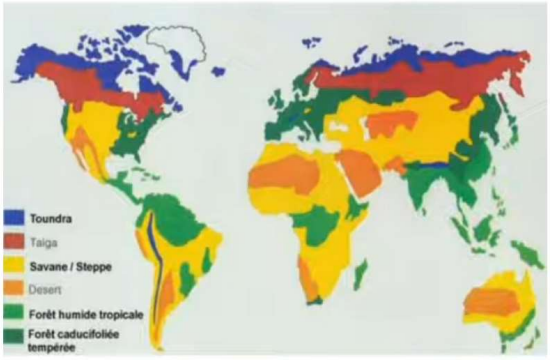

https://www.britannica.com/science/grassland

https://www.youtube.com/watch?v=9WMvmjfY0iA

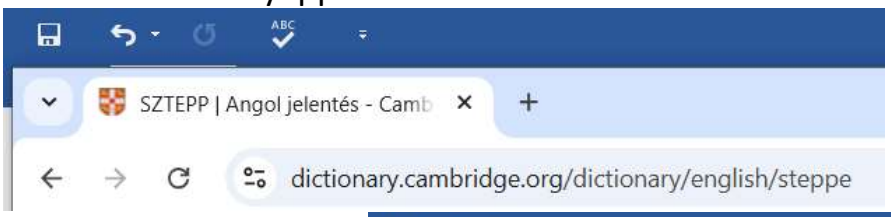
Itt préri, ami eddig sztyepp volt.

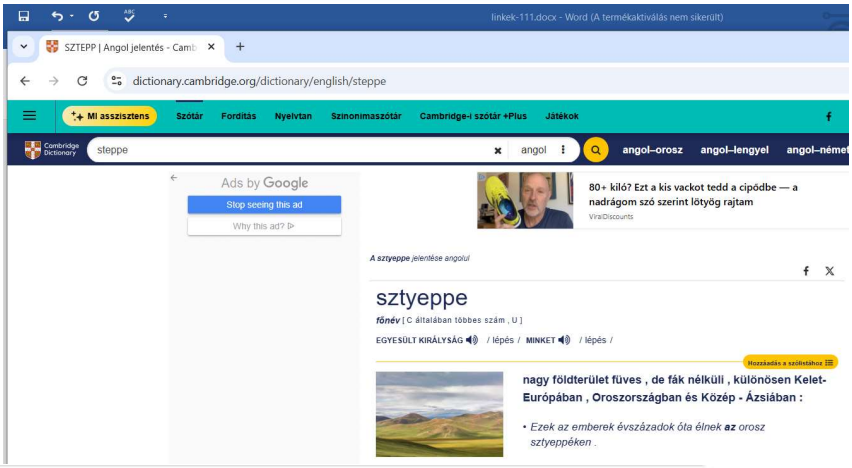

https://www.youtube.com/watch?v=t_sn3HAmPFY

Itt pedig megengedi szavannának nevezni a mi eddigi sztyeppünket.

De mi lenne a sztyepp?

A lényeg: füves, de fák nélkül!

A rokonértelmű szavak: terméketlen vidék, legelő, pusztaság, gyep.

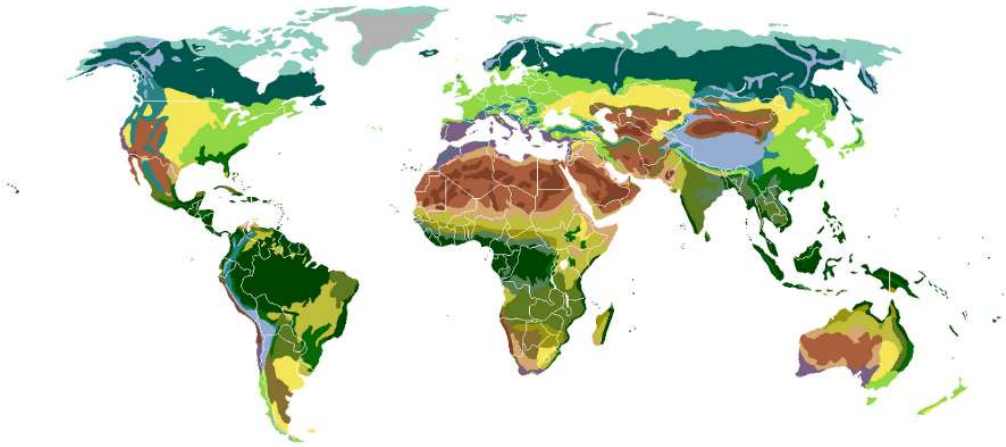
Etimológia [szerkesztés]

A német *sztyeppe* vagy francia *sztyeppe* szóból származik , ami viszont az orosz степь (*step'* , „ lapos, füves síkság ”) szóból ered . Nincs általánosan elfogadott korábbi etimológia, de létezik egy spekulatív ókeleti szláv rekonstrukció: * *sŭstepĭ* , „ letaposott hely, lapos, csupasz ”) , amely a топот (*topot*) , топтать (*toptatĭ*) szavakkal kapcsolatos .

https://en.wiktionary.org/wiki/steppe

Végül mindent visszavezet az orosz szóra, amely FÜVES SÍKSÁG jelentésű!

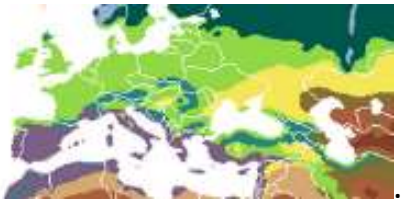
De, ha már egyszer eljutottunk a füves síksághoz, akkor ven mit csodálkozni a következő rajzon, melyen a világos sárga folt FÜVES PUSZTA jelentésű?

A Föld növényzeti övei

Örök jég	Mediterrán	Füves szavanna
Sarkvidéki tundra	Monszunerdő	Erdős szavanna
Tajga	Terméketlen sivatag	Szubtrópusi száraz erdő
Mérsékelt övi lombhullató erdő	Cserjés sivatag	Trópusi esőerdő
Mérsékelt övi füves puszta	Száraz füves puszta	Hegyi tundra
Szubtrópusi esőerdő	Félsivatag	Hegyvidéki erdő

https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%B6v%C3%A9nyzeti_%C3%B6vek

… a Kárpát-medencében van egy kis sárga folt!

A magyarok az eddigi kavalkád helyett csak FÜVES PUSZTÁT írnak! Ezzel pedig visszaértem a dolgozatom címéhez! Azaz: Quod erat demonstrandum, amit bizonyítani, igazolni akartam! Q.E.D, a logikai lánc bezárult.

5.4 A „puszta” jelentése

„**puszta** főnév és melléknév

I. főnév

Magyarországon> nagy kiterjedésű, **többnyire fátlan, füves síkság**, amelyet gazdálkodásra, főleg legeltető állattenyésztésre használtak. … Kopár, lakatlan sík terület; sivatag. …

II. melléknév

Olyan, amiről v. amiből hiányzik mindaz, ami ott szokott lenni, oda tartozik; üres, kopár, elhagyatott. …

https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-a-magyar-nyelv-ertelmezo-szotara-1BE8B/p-44572/puszta-46AEE/

Mivel a definíció szerint csak a TÖBBNYIRE FÁTLAN kitétel benne van, az egyértelműsítéshez kell tehát a FÜVES jelző.

5.5 A csapadék mennyisége és a növényzet összefüggése

Egy nedvességi skála képzelhető el. A skála bal széle:

a) a sivatag, ahol alig vagy nem esik eső!

…

b) a skála egy belső pontja, ahol csak annyi eső esik, amennyi elég a füveknek, de kevés a fáknak, ami az előbbi grassland, amit az 5.2 és 5.3 bekezdésben írtam le.

https://www.youtube.com/watch?v=CvQP7hI9UvM

c) a skála jobb széle az esőerdőké, ahol rengeteg az eső, túl sok is:

https://www.youtube.com/watch?v=mfStl-zj9ZQ
https://www.youtube.com/watch?v=GWlPYupCT48
https://www.youtube.com/watch?v=TCQUKmTgX4c
https://www.youtube.com/watch?v=o_AfNcjlOgU
https://www.youtube.com/watch?v=k17R7Se28hU

5.6 A biomot alkotó három nagyon összetartozó dolog

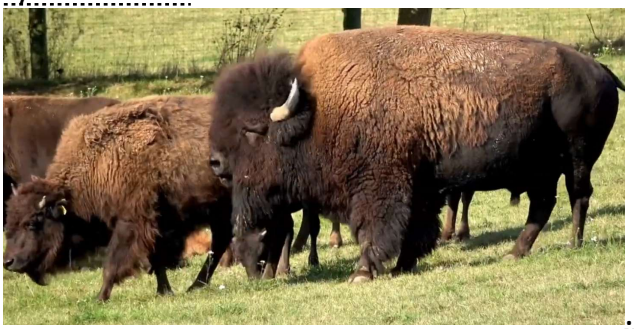
a) az éghajlat;

a csapadékmennyiség és eloszlása, valamint a hőmérséklet különböző értékei a Föld egyes részein nagyon eltérő módon kombinálódhatnak. Mintaként vegyük a füves pusztát, ahol csak annyi eső esik, amennyi elég a fűnek, de már nem elég a fának, mely több, mint amennyi a sivatagban esik.

b) a növényzet: ebben az esetben a fű, mely nagyon kötődik az előbbi éghajlathoz, ahhoz szorosan igazodik, mert csak ez képes ott megmaradni.

c) az állatvilág, mely nagyon szorosan kötődik a növényzethez, itt a fűhöz, mert ez a tápláléka

c/1 a fűevők

Nem terméketlen ez a vidék, hiszen a világ mezőgazdasága is itt helyezkedik el, csak nem fatermelő.

c/2 a fűevőket evők, az egymásra épülő lánc teljes a fűtől az oroszlánig:

https://beirokonyv.blog.hu/2019/09/17/vendegposzt_hienak_diadala_godollon_ambrozy_arpad
https://www.youtube.com/watch?v=AgneXOPWks4
https://www.youtube.com/watch?v=EEDNM_o-G0o
https://www.youtube.com/watch?v=6X9fTPSbQ0U
https://www.youtube.com/watch?v=yZRsyiOl3kk
https://www.youtube.com/watch?v=k17R7Se28hU

Ha a klíma, a növényzet, és az állatvilág ilyen szoros jelleggel összetartozik, összekapcsolódik, megismétlődik, akkor ezt a csoportot biomnak nevezik, angolul: biome.

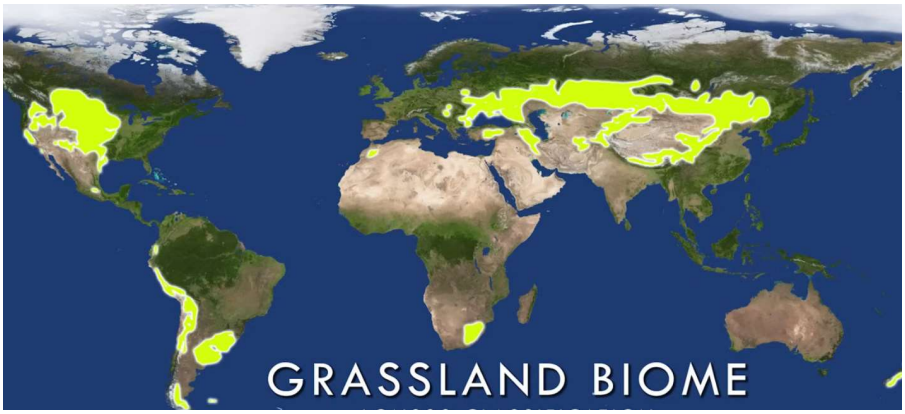
Nem véletlen, hogy ezeken a területeken nem mászkál jegesmedve, mint ahogyan a sarkkörön legelésző elefánt is.

Az erdészeti klímazónak tulajdonképpen ilyen biomok, melyekben erdészeti szempontból a fa, tehát a növényzet a kiemelt, a figyelemmel kisért, miközben a klíma változik. Ezzel a vadkárt nem akarom leértékelni!

https://real.mtak.hu/84010/1/2018_002_u.pdf

„A biom (angolul: biome) **egy kombinációja** az éghajlatnak, a növényeknek és az állatoknak.”

https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/biome?topic=environmental-issues

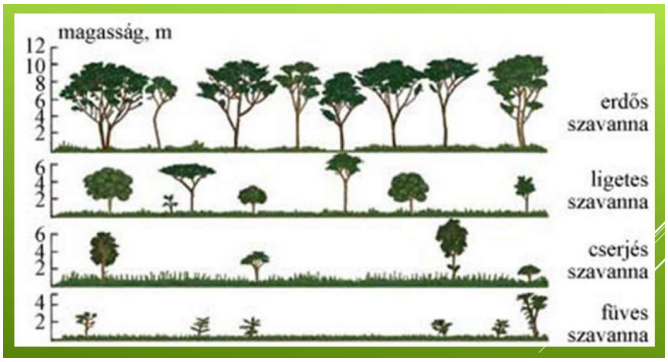

https://www.youtube.com/watch?v=Yy191KVBNP0

„A **sztyepp** (vagy füves puszta) egyértelműen egy **biom**.
A sztyepp a mérsékelt öv egyik meghatározó biómja, amelyre az alacsony évi csapadékmennyiség és **a fás szárú növények hiánya jellemző**."
https://gemini.google.com/app/69f7bebe948c3aa9?hl=hu

5.7 A szavanna egyes kategóriái a rajta lévő fák távolsága szerint

Ahogyan az erdős-sztyepp egy közbülső állapot az erdő és a sztyepp között, úgy a füves pusztákon a szavannák között is vannak hasonló okkal magyarázható átmenetek. Az egyes alkategóriák elkülönítésével nem foglalkoztam, mert Magyarországon nincs szavanna, csak főleg Afrikában.
Itthon is megfigyelhető jelenség azonban az, hogy minél kevesebb a víz, annál jobban lecsökken a területegységen álló fák száma, magyarul azok kiritkulnak, ahogyan egyre kevesebb a víz.

https://tavoktatas.mnt.org.rs/sites/default/files/2020-10/Fontosabb%20biomok%20a%20f%C3%B6ld%C3%B6n.pdf

Az alkategóriák neve a ritkulás mértékét követi a kép jobb szélén.

https://www.youtube.com/watch?v=o_AfNcjlOgU

https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%B6v%C3%A9nyzeti_%C3%B6vek
https://www.youtube.com/watch?v=WBxmWg1Wr_c
https://www.youtube.com/watch?v=Mle5gmEpYys
https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%B6v%C3%A9nyzeti_%C3%B6vek

5.8 A mongol sztyepp, ahonnan jöttünk, az igazi füves puszta, melyen sehol egy fa!

https://www.youtube.com/watch?v=9SieFAek6JQ

Szeged, 2026. III. 17.